

Stát se ocitl ve schizofrenním postavení - na straně jedné nemalými prostředky podporuje vzdělání, vědu i výzkum, na straně druhé znalce jako zkušené odborníky zcela dehonestuje výší znaleckých odměn, které jsou ani ne na úrovni pomocných dělníků výroby (zvláště po započtení zaměstnaneckých bonusů a placených svátků+dovolené).

II. Opožděné výplaty znaleckých odměn

Podle § 19 odst. 1 ZZT odměnu a náhradu nákladů podle § 17 odst. 2 a 3 a § 18 odst. 1 až 3 je znalec (tlumočník) povinen vyúčtovat zároveň s podáním posudku (provedením tlumočnického úkonu).

Její výši určí orgán, který ustanovil znalce (tlumočníka), a to bez zbytečného odkladu, nejpozději do 2 měsíců od podání posudku (provedení tlumočnického úkonu). Odměnu a náhradu hotových výdajů je třeba uhradit bez zbytečného odkladu po jejich přiznání, nejpozději do 30 dnů.

Podle zákona by tedy znalec měl obdržet svou odměnu a náhradu nákladů nejpozději do 3 měsíců, resp. 90 dnů od podání posudku. Skutečnost je však jiná. Soud určuje znalečné svým usnesením, přičemž účastníky řízení jsou i strany sporu. Do 15 dnů lze podat odvolání. Toto právo však často zcela účelově zneužívá strana sporu, které „se nelíbí“ závěry znaleckého posudku, a znalce tak šikanuje. Znalečné pak obdrží v původní výši za rok a déle (i několik let) od odevzdání znaleckého posudku. Tímto způsobem – opožděnou úhradou – je ve skutečnosti znalci zcela bezdůvodně krácena jeho odměna o náklady, které vzniknou s potřebou profinancování tohoto období. Obvykle se jedná o úrokové náklady a bankovní poplatky. Jsou pak pozice znalce a jeho následné opětovné využívání v daném řízení skutečně stále nezávislé a prosté zaujatostí?

Dne 16. února 2011 byla schválena **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích**, která vstoupila v platnost dne 15. března 2011. **Lhůta pro provedení v členských státech byla stanovena do 16. března 2013** (Úřední věstník L 48 ze dne 23. února 2011).

Cílem této směrnice je boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích, aby se zajistilo řádné fungování vnitřního trhu, a tím podpořila konkurenceschopnost podniků, zejména malých a středních podniků.

Směrnice se vztahuje rovněž na znalce, když v bodě 10 důvodů se uvádí: „Skutečnost, že do oblasti působnosti této směrnice spadají svobodná povolání, by neměla členské státy zavazovat k tomu, aby je pro účely mimo oblast působnosti této směrnice považovaly za podniky nebo obchodníky.“

Tato směrnice se vztahuje na veškeré platby, které jsou úhradou za obchodní transakce mezi podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, přičemž z oblasti působnosti se vylučují :

- dluhy, které jsou předmětem řízení o úpadku,
- řízení, jejichž cílem je restrukturalizace dluhu,
- transakce se spotřebiteli a
- úroky ve spojení s jinými platbami.

V případě opoždění platby u transakcí, v nichž je dlužníkem orgán veřejné moci, má věřitel nárok na úrok z prodlení pod podmínkou, že splnil své smluvní a zákonné povinnosti a že neobdržel splatnou částku k dohodnutému datu.

- a) Podle Článku 4 odst. 3 členské státy zajistí, že v obchodních transakcích, kde je dlužníkem orgán veřejné moci, že splatnost nepřekročí žádnou z těchto lhůt:
- i. 30 kalendářních dnů po dni, kdy dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby,
 - ii. pokud není den obdržení faktury nebo jiného rovnocenného dokumentu vyzývajícího k provedení platby jistý, 30 kalendářních dnů po dni obdržení zboží nebo poskytnutí služeb,
 - iii. pokud dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby dříve než zboží nebo služby, 30 kalendářních dnů po dni obdržení zboží nebo poskytnutí služeb,
 - iv. pokud zákon nebo smlouva stanoví přejímku nebo prohlídku zboží nebo služeb, jejímž prostřednictvím se zjišťuje, zda zboží bylo dodáno nebo služby byly poskytnuty v souladu se smlouvou, a jestliže dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby dříve anebo v den, kdy probíhá přejímka nebo prohlídka, 30 kalendářních dnů po uvedeném dni.

Podle odst. 4, jestliže je stanovena přejímka nebo prohlídka zboží nebo služeb, jejímž prostřednictvím se zjišťuje, zda zboží bylo dodáno nebo služby byly poskytnuty v souladu se smlouvou, členské státy zajistí, že maximální doba trvání takové přejímky nebo prohlídky nepřekročí dobu 30 kalendářních dnů ode dne obdržení zboží nebo poskytnutí služeb, pokud nejsou ve smlouvě výslovně dohodnuty jiné podmínky a za předpokladu, že to vůči věřiteli není ve smyslu článku 7 hrubě nespravedlivé.

Z obsahu směrnice je zřejmé, že

- **znalečné není vyloučeno z její působnosti,**
- **znění ZZT i praxe výplaty znalečného je v rozporu s touto směrnicí**
- **orgány veřejné moci jednájí vůči znalcům hrubě nespravedlivě ve smyslu Článku 7 této směrnice.**

Je doloženo, pokud u znalce po delší období převažují znalecké posudky pro orgány veřejné moci, v důsledku nepřiměřeně nízkých znaleckých odměn, které nepokrývají náklady, a ve spojení s opožděnými platbami znalečného, se znalec dostává při svých souvisejících daňových povinnostech do situace hmotné nouze a ztrát.